Gemeente Waterland

Monnickendam, 20 augustus 2024

Raadsnummer:	176-457
Zaaknummer:	25014-2024
Portefeuillehouder:	Astrid van de Weijenberg
Contact via:	Cluster Regio
Wettelijke grondslag voor raadsbevoegdheid:	Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV); de Wet Gemeenschappelijke regelingen (WGR); de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Omgevingsdienst IJmond, specifiek artikel 29 lid 3

Aan de Raad

Onderwerp: Begrotingswijziging 2025 Omgevingsdienst IJmond

Voorstel

1. In te stemmen met de Begrotingswijziging 2025 van Omgevingsdienst IJmond.
2. Middels een brief aan het Dagelijks Bestuur van Omgevingsdienst IJmond de zienswijze kenbaar te maken van de raad van de gemeente Waterland.
3. De financiële effecten van de begrotingswijziging mee te nemen in de Begroting 2025 van de gemeente Waterland.

Inleiding

De gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond (hierna: GR ODIJ) draagt zorg voor een veilige en gezonde leefomgeving en kent gemeenten en de provincie als deelnemers. Als regionale uitvoeringsdienst voert de ODIJ een verplicht door gemeenten en provincie in te brengen basistakenpakket milieu uit. Ook geeft ODIJ in een groot aantal gemeenten uitvoering aan overige (milieu)taken, middels zogeheten dienstverleningsovereenkomsten (DVO's).

Op 11 juli 2024 heeft uw raad onder andere de Begroting 2025 van de ODIJ vastgesteld. In de Kadernota 2025 kondigde ODIJ reeds een begrotingswijziging aan. Deze begrotingswijziging 2025 wordt nu aan uw raad voorgelegd, met de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen. De begrotingswijziging 2025 onderbouwt een verzoek om incidentele middelen.

Argumenten

1.1 De interne organisatie van ODIJ moet toekomstbestendiger worden

In de Kadernota 2025 werd al gemeld dat ODIJ te sterk leunt op incidentele middelen. De aansluiting tussen opdracht en financiering moet daarom beter, bleek ook uit de in 2023 uitgevoerde externe visitatie en het Interbestuurlijk Programma VTH, waar omgevingsdiensten op robuustheid worden getoetst. Met de nu gevraagde incidentele middelen kan ODIJ in 2025 een eerste noodzakelijke stap zetten om huidige en toekomstige taken uit te voeren, met borging van kwaliteit en continuïteit.

1.2 ODIJ kiest voor aanpak op korte én lange termijn

De uitdagingen waar ODIJ voor staat komen op een moment waarin gemeenten geconfronteerd worden met stijgende kosten en bezuinigingen. Doordat ODIJ zich de complexiteit hiervan realiseert, stelt zij een korte termijn en lange termijn aanpak voor om de organisatie robuuster te maken. Deze begrotingswijziging richt zich op de korte termijn, tot 1 januari 2026. Strikt noodzakelijke punten waarop ODIJ

zich wil richten met behulp van de gevraagde middelen zijn: het actualiseren van de GR aan de gecontracteerde opdracht, de financieringsstructuur en het bedrijvenbestand; het organiseren van tijdelijke extra personele capaciteit om centrale sturing en het verbeteren van de P&C-cyclus te organiseren en borgen; en extra tijdelijke capaciteit (4 FTE) op kritieke posities, om te voldoen aan de wettelijke taakstelling. Voor de lange termijn wil ODIJ, in samenspraak met deelnemers, tot een model komen op basis waarvan keuzes gemaakt kunnen worden wat betreft taakstelling en ambitieniveau.

2.1 Raden zijn geïnformeerd over ontwikkelingen binnen GR ODIJ
In maart en april van dit jaar zijn de gemeenteraden van deelnemende gemeenten middels regionale raadsinformatieavonden bijgepraat over de actuele ontwikkelingen die plaats vinden binnen de Omgevingsdienst. In het najaar volgen er nog informatiesessies voor ambtenaren en bestuurders. Via deze wegen en middels de reguliere rapportagestructuur zijn de raden op de hoogte van de aanleiding voor deze begrotingswijziging.

2.2 De raad wordt in staat gesteld een zienswijze in te dienen
Met het toezenden van de Begrotingswijziging 2025 wordt de raad in staat gesteld om voor 25 oktober een zienswijze in te dienen. Voorgesteld wordt om als zienswijze mee te geven dat de raad kan instemmen met de Begrotingswijziging 2025, met daarbij de aanvullende opmerkingen dat de raad weliswaar de noodzaak van de gevraagde incidentele middelen inziet, maar zich tegelijkertijd zorgen maakt over de oplopende kosten enerzijds en onvermijdelijke bezuinigingen waarmee gemeenten geconfronteerd worden anderzijds. Het bestuur van ODIJ wordt gevraagd scenario's uit te werken waarbij rekening wordt gehouden met een lagere toekomstige bijdrage van gemeenten. Het Algemeen Bestuur van ODIJ betrekt de ingediende zienswijzen van alle deelnemende gemeenten bij haar besluitvorming.

Kanttekeningen
1.1 Deelnemers uiten zorgen middels brief over bezuinigingen en stijgende kosten
De gevraagde incidentele middelen komen bovenop de stijgende bijdrage van de gemeente als gevolg van indexatie, taakuitbreiding en andere ontwikkelingen. Tegelijkertijd worden gemeenten geconfronteerd met bezuinigingen, als gevolg van een korting op het Gemeentefonds door het Rijk. Gemeenten uit de regio Zaanstreek-Waterland, waarvan een aantal deelnemer is in de GR ODIJ, hebben daarom op 23 juli jongstleden hun zorgen geuit in een brief aan het Algemeen Bestuur van ODIJ. Hierbij vroegen zij aan ODIJ scenario's op te stellen waarbij rekening wordt gehouden met een lagere bijdrage vanuit deelnemende gemeenten vanaf 2026 en hierbij tevens de beleidsmatige implicaties uit te werken ter besluitvorming door het AB en DB.

1.2 Wanneer begrotingsevenwicht niet wordt hersteld in meerjarenraming, kan ODIJ onder verscherpt toezicht komen te vallen
De gewijzigde begroting 2025 is niet structureel in evenwicht, maar door dekking van structurele lasten uit incidentele baten wordt dit incidenteel opgelost. Wanneer dit evenwicht in de meerjarenraming niet hersteld wordt, behoort het tot de mogelijkheden dat ODIJ onder verscherpt financieel toezicht van het Ministerie van Binnenlandse Zaken komt te staan. Tevens hebben alle Omgevingsdiensten vanuit het Interbestuurlijk Programma Versterking VTH de opdracht meegekregen om robuuster te worden en moet ODIJ hieraan voldoen.

Financiële toelichting
Van de gemeente Waterland vraagt ODIJ voor 2025 een incidentele bijdrage van **€ 78.290,-**. Dit incidentele bedrag wordt meegenomen in de gemeentelijke Begroting 2025.

ODIJ is bij de verdeling van de bijdrage per deelnemer uitgegaan van de gezamenlijke verantwoordelijkheid die alle deelnemers dragen. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar hoofdstuk 7 van de Begroting 2025 van ODIJ.

De hierboven genoemde bijdrage wordt incidenteel gevraagd, wat inhoudt dat het basistarief dat ODIJ hanteert voor haar diensten blijft staan op € 104,50 per uur in 2025.

Communicatie

1. Na behandeling in de raad zal de zienswijze verstuurd worden naar ODIJ.
2. Na ontvangst van de zienswijzen en vaststelling door het Algemeen Bestuur van ODIJ, wordt de Begrotingswijziging 2025 openbaar gepubliceerd op de website van ODIJ.

Burgemeester en wethouders,

drs. E.G.H. Dijk MPM
gemeentesecretaris/algemeen directeur

drs. M.C. van der Weele
burgemeester

Bijlage(n):
1. Concept raadsbesluit
3. Concept zienswijzebrief
4. B1 Aanbiedingsbrief raad en college Begrotingswijziging 2025
5. B2 Concept Begrotingswijziging 2025 Omgevingsdienst IJmond